

VETERAANIDE ÕHTU BRADFORDIS

25.oktoobri sügisõhtul koguneti Eesti Kodusse Bradfordis, et üheskoos tähistada traditsioonilist sõdurite õhtut.

Kokkusaamine algas vaikuseminutiga, et mälestada kõiki sõdades elu kaotanud eesti sõdureid. Kui tavaliselt sisustab õhtu Eestist pärit muusikaline külaline, siis seekord vaadati koos Helga Meritsa dokumentaalfilmi "Klass 1943 – unustatud mälestused". Hollandis elava eestlanna film räägib viiest Tartu Poeglaste Gümnaasiumi 4b klassi poisist, kelle haridustee katkeb sõja tõttu. "Sunniviisiliselt vabatahtlikult" värvatakse noormehed Saksa armeesse. Poisid on tunnistajaks sõjaõudustele ja elule vangilaagrites. Ainult kõige tugevamad jäävad elama ja püüavad oma edasist elu üles ehitada kes ühel, kes teisel pool raudset eesriiet. Lisaks noormeeste isiklikele mälestustele teevad filmi väga väärtuslikuks Eesti Filmiarhiivist pärit haruldased kaadrid, mis näitavad eesti noorukeid koolis, okupatsiooniarmeede värbamispunktides, rindel ja ka pärast sõda Saksamaal, Balti Ülikoolis ja rususid koristamas.

Tore on tõdeda, et filmi olid vaatama tulnud erinevate põlvkondade esindajad. Pärast filmi lõppu tekkis saalis mõnus keskustelu nähtu üle ja nooremad inimesed said küsida ja kuulda vanemate kohalviibijate mälestusi nende nooruspõlvest ja sõjaajast.

Traditsiooniliselt ei puudunud sõdurite õhtult maitsev hernesupp ja pits valget viina klubi poolt!

Sõdurite õhtul peetud loteriiga koguti 100 naela Patients Welfare Fund'ile, Queen Elizabethi Hospital'is Birminghamis, mille kaudu toetatakse Suurbritannias ravil olevaid eesti sõdureid ja nende peresid.

Agne Larm

EUROOPA EESTLASTE KOOR Laululaager Saksamaal



Foto: Toomas Ojasoo

Järjekordne sügislaager Annabergis on möödas. Kohal oli 68 lauljat, dirigendid Kalev Lindal ja Elo Tammsalu-Schmitz, armsasse kodusesse atmosfääri tõid värskeid tuuli prof Anne-Liis Polli hääleimprovisatsioonid ja õhtust külakosti muusikud Jaanus Nõgisto ning Tõnu Timm. Inglismaalt löid kaasa Reet Järvik, Astrid Edwards, Karin Blakeley, Villu Kamarik ja Monika Rohtla ning endine Leicesterlane Pille Läänemägi.

Oli tore taas kokku saada vanade lauljatega ja tutvuda ka uutega. Annabergi jõudes reede õhtul oli soe ja kodune tunne, kuna sõbralikud näod ootasid juba ees. Kõik oli väga hästi organiseeritud väsimatu Anneli Akena poolt ja laulunädalavahetus möödus sujuvalt. Mõnus oli laulda juba ammutuntud laule aga ka äärmiselt huvitav hääkimisega tutvuda sümfaatse õpetaja Anne-Liis Polli kaudu. Tundsin, et nüüd saame osa tõelisest ürgsest

EESTI UUDISED

Viljandi Paalalinna koolis hukkus tulistamise käigus õpetaja

27. oktoobril sai politsei teate, et Viljandi Paalalinna koolis oli koolitunni ajal toimunud tulistamine, mille käigus suri 56-aastane saksa keele õpetaja Ene Sarap. Keegi teine vigastada ei saanud.

Tulistajaks oli kooli 9-klassi 15-aastane õpilane. Klassiruumis viibis tulistamise hetkel lisaks õpetajale ja tulistajale veel neli õpilast.

Kahtlustatav kinnipidamisel vastupanu ei osutanud. Kooli personal võttis poisilt tema isale kuuluva seadusliku relva ning andis nooruki politseile üle. EP.se

Muudatusi eesti valitsuses

President Toomas Hendrik Ilves kohtus 3. novembril Kadriorus peaminister Taavi Rõivasega ning kirjutas valitsusjuhi ettepanekul alla otsusele vabastada Jürgen Ligi tema palvel rahandusministri ametist ja nimetas uueks rahandusministriks Maris Lauri.

Ilves kohtus samas ka Lauriga, kes seni töötas valitsusjuhi nõunikuna.

Senine rahandusminister Jürgen Ligi teatas oktoobri lõpus enda tagasiastumisest.

Mõni päeva varem nimetas Ligi oma Facebooki seinal sotsiaaldemokraadist haridus- ja teadusministrit Jevgeni Ossinovskit muu hulgas "sisserändaja pojaks roosast erakonnast". Hiljem Ligi vabandas Ossinovski ees. President Ilves märkis sotsiaalmeedia vahendusel, et Eesti valitsuse liige ei tohi kedagi solvata ning peaministri Taavi Rõivase ja rahandusministri Jürgen Ligi edasistest otsustest sõltub Eesti täitevvõimu usaldusvärsus.

President Ilves kirjutas 3. novembril valitsusjuhi ettepanekul alla otsusele vabastada Urmas Paet tema palvel välisministri ametist.

Üle üheksa aasta välisministrina töötanud Urmas Paet läheb Euroopa Parlamendi liikmeks.

Urmas Paet põhejndas oma otsust välisministri toolist loobuda sellega, et ta on olnud Eesti valitsustes juba viimased 11 ja pool aastat järjest, sellest üheksa ja pool aastat välisministrina. "Samas on üheksa ja pool aastat samal ametikohal tegutseda päris pikk aeg ja olen siiski jõudnud järeldusele, et vaja on uusi väljakutseid. Seega olen valmis asuma tööle Euroopa Parlamendis, et aidata ka sel moel kaasa Eesti ja Euroopa arengutele," ütles Paet.

Paeti otsus tuli sõna otseses mõttes viimasel minutil, kuna just samal päeval tegi valimiskomisjon enda valiku selle osas, keda saata eurovolinikuna tööle asuva Andrus Ansipi asemel europarlamenti.

Ryanairiga on Baltikumis lennanud üle 15 miljoni reisija

Euroopa odavlennufirma Ryanair tähistas reedel 31. oktoobril oma 10. sünnipäeva Balti riikides. Selle aja jooksul on Ryanair vedanud rohkem kui 15 miljonit reisijat Balti riikidest ja nendesse.

Hetkel pakub Ryanair enam kui 50 liini Tallinnast, Riist, Kaunasest ja Vilniusest, sealhulgas uute lisatud sihtkohtadena Köln (Riist), Shannon (Kaunasest) ja Madrid (Vilniusest), märgib lennufirma oma teates.

Sel aastal veab Ryanair Balti riikides kuni 2,3 miljonit klienti, toetades seejuures turismisektoris 2300 töökohta nelja lennujaama piirkonnas. Ärileht.ee

ajast! Meeldiv oli ka õppida moodsamaid folklaule. Pühapäevane koori kontsert oli väga hästi kokku pandud. Kolmeosaline kava pakkus huvitavaid kontraste ja elamusi läbi soome-ugri aegade. Publik oli kontserdist nii vaimustatud, et nõuti isegi lisapala. Suured tänud kuuluvad energilistele dirigentidele Kalevile, Elole ja hääkimise õpetajale Anne-Liisile. Samuti tänan südamest kõiki organiseerijaid ja nende abilisi eesotsas Anneliga.

Reet Järvik

Annabergi saabudes tervitas mind koorilaulu muusika. Oli armas näha nii uusi liikmeid kui ka tuttavaid nägusid nautimas küllaltki rasket repertuaari.

Laupäevane kooriproov algas huvitavate hääleharjutustega, millele järgnes uute laulude õppimine. Dirigendid Kalev Lindal ja Elo Tammsalu-Schmitz õpetasid palasid väga hästi ja eeldasid igal kooriharjutusel kõrget taset. Külalismuusik Eestist, Anne-Liis Poll, õpetas koorile kuidas täiustada hääletehnikat kui ka innovatiivseid hääleimprovisatsiooni oskusi. Õhtul oli meil võimalus nautida Tõnu Timmi ja Jaanus Nõgisto kontserti. Nende professionaalne ja meelelahutust pakkuv esinemine leidis kõrget tunnustust. Nagu alati veetsime laupäeva õhtu koos koori liikmetega lauldes erinevates zanrites laule kuni varahommikuni.

Järgneb 2. lk

1 **Veteraanide õhtu
Bradfordis.
Eesti uudised
Koorilaager**

2 **Abistamise Komitee
eestvedaja Ida.
Koori laululaager**

3 **Book Review -
"Portrait of a secret
agent"
Rugby: Estonia v Belarus
Käbi Laretei surnud
Retsept**

4 **Teated ja reklaamid**

Järgmine Eesti Hääl ilmub
18. detsembril 2014
Kaatööd ja kuulutused palume
hiljemalt **4. detsembriks 2014**

Tallinna lennujaam 'Top 10' seas

Sleepinginairports.net valis Tallinna lennujaama Euroopa kümne parima hulka. Selle saidi külastajate antud hinnangute põhjal on Tallinna lennujaam headuselt kuues.

Euroopa parim lennujaam puhketsoonide, kunsti eksponeerimise, näituste, raamatukogude, mähkmevahetus- ja pereruumide ning sportimisvõimaluste poolest on Amsterdamis Schipholi rahvusvaheline lennujaam. TOP 10 seas on ka uute tulijatena mitu väiksemat lennujaama, sealhulgas Tallinn.

Tallinna lennujaam sai oma kõrged punktid hea sisekujunduse, mugavuse ja puhtuse eest. Ühtlasi nimetavad paljud seda Euroopa kõige hubasemaks lennujaamaks, kuna terminalides on mugavad ja pehmed istmed, tasuta Skype, väljalaenutamisega raamatukogu, kohalikke kaupu müüv pood ja sõbralik teenindus. Lisaks levib tasuta WiFi. Ainsa puudusena tuuakse välja, et tegemist pole just suure ja tähtsa ümberistumiskohaga, vaid üsna tihti nii-öelda lõpp-punktiga, kust edasi ei lennatagi. Just sellepärast ongi Tallinn nii vaikne ja rahulik.

Kogu edetabel Euroopa parimate lennujaamade esikümnest on selline:

1. Amsterdam Schipol
2. Helsingi Vantaa
3. München
4. Zürich Kloten
5. Porto Fransisco Sá Carniero
6. Lennart Meri Tallinn
7. Vaclav Havel Praha
8. Frankfurt
9. Kopenhaagen Kastrup
10. Oslo Gardermoen

ABISTAMISE KOMITEE LONDONIS - Eestvedaja Ida Lemsalu

Eesti Abistamise Komitee korraldab lõunaid kord kuus, Eesti Majas. Aeg-ajalt võib hõikeid leida Facebookis, eestlaste organisatsioonide poolt ja samuti ajalehest „Eesti Hääl”.

Eesti Abistamise Komiteel puudub oma koduleht, oma blogi, oma reklaam. Perenaisel proua Ida Lemsalul ei ole ei mobiili ega internetti. Kas on võimalik eksisteerida tänapäeval kasutamata viimase tehnoloogia võlusid? Ida ainult naeratab, särasilmad nooruslikult ja kelmikalt helkimas ning kiirustab kergejalgselt taas kööki, et lõpetada oma lõunasöök mitmekümnele külalisele. Kes on proua Ida ja mis on Eesti Abistamise Komitee lõunad?

Ida Lemsalu on proua, kes on kokk, perenaine, korraldaja ja majandaja ning ta saab selle kõigega suurepäraselt hakkama. Tema väsimatuteks abilisteks on iga kord Piret Randam ja proua Sirje.

Lõunasöögiks on eestipärased ja alati maitsvad road, ei puudu ka magustoit ning kohvitamine. Toidu kõrvale pakutakse ka klaas veini või morssi. Samuti toimub põnev loterii, mille lõbusad auhinnad on külalised ise toonud.

Iga kord lõunalt lahkudes on tunne, et oled taas käinud vanaema juures. Just sellist hoolitsust, mis teeb südame soojaks ja igatsuse hinge, pakuvad proua Ida lõunad.

Proua Ida seletab naerusui, kuidas ta alustas kõige sellega 40 aastat tagasi. Aidati sõdureid, madruseid ja teisi abivajajaid - kooti neile sokke, kindaid, et nad ikka



sooja saaksid. Ükski töö polnud liiast. Iga-aastaselt aitas proua Ida (Eesti Abistamise Komitee) rahaliselt Inglismaal elavaid eesti pensionäre, sõjaveterane või haavata saanud noori poisse; samuti toetab ta teisi eesti organisatsioone, nagu sellel suvel toimuvat suvelaagrit Catthorpes. Tema loomupärane andmisrõõm on siiras ja vahetu.

Eks tal ole ka murekohti, nagu näiteks kuidas saada piisav summa kokku kõigile oma „hoolealustele“ või kuidas võimaldada ajalehe Eesti Hääl kodutellimus kõigile, kes

seda soovivad. Ja siis pisemad mured, kas ikka kõigil on ilusti kõht täis ja ega kellelgi puudu ei jäänud, sest kui võimalik saab ka ju juurde küsida.

Lõunasöök on läbi. Kõht on täis. Inimesed laudades istuvad ja joovad kohvi uute või vanade sõpradega. Kogu atmosfäär on selline lihtne ja eestlaslik. Hubane ja tavaline. Ning seetõttu väga eriline. Hinges kripeldab miskit, mis on unustusehõngu kadunud ja tuletab ennast taas meelde. Ammune vana on korraga uus. Lihtsad vaarisade tõed nagu lihtsalt olla olemise pärast, ja aidata aitamise pärast. On aeg lahkuda. Lõunatajad tänavad südamest selle paari tunni eest, mis möödus kui linnulennul. Londonis elades on hea teada, et on võimalus tulla vanaemale külla.

Ida Lemsalu järgmised lõunad toimuvad 16. novembril ja 17. detsembril. Kõik on oodatud, eelregistreerimisega, sest siis proua Ida teab millistes kogustes toitu valmistada. Lõuna hinnaks on ainult £8, lapsed saavad süüa tasuta, samuti on neil mänguruumi.

Kui sul on koduigatsus, vanaema toitute igatsus, Eesti igatsus, tahtmine rääkida eesti keelt, tule ja veeda üks pühapäeva pärastlõuna proua Ida seltsis!

Eelregistreerimine piret@blueyonder.co.uk

Merlin Pärn ja Evelin Siilak

Laululaager Saksamaal

algus 1. lk

Peale lühikest harjutust pühapäeva hommikul andis koor kontserdi rohkearvulisele saksa kuulajaskonnale, kes nautisid meie esinemist ja meie omakorda nautisime laulude esitamist. Oli uhke tunne kuuluda sellisesse eliitkoori.

Ma olen juba pannud kinni lennupiletid ja öömaja järgmiseks lauluagriks, mis toimub 2015. a. Jaanuaris!

Karin Blakeley, Inglismaa



Foto: Liina Teras

Mullegi meeldis väga nii Anneliis Polli karisma kui ka häikimine ise. Uute laulude valik oli ka suurepärase - rahulik, natuke rõõmus ja natuke nukker nagu me isegi :) Nõgisto ja Timm sobisid kogu sellesse kompotti nagu rusikas silmaauku. Ja ma tunnen siirast aukartust sinu organiseerimisvõime ees, Anneli! Täpsed ja asjakohased e-kirjad on just see, mida minusugused veidi uimased kodanikud vajavad! Ja mulle väga meeldib, et varsti saame ka Hollandis laagerdada :) Aitäh kõigile ilusa äraolemise eest!

Kai Gregori, Luksemburg

Laager oli seekord tõesti vaheldusrikas. Palju ilusaid uusi laule ja võrreldes laulupeo repertuaariga pisut kergemini omandatavad. Mulle meeldis ka meie natuke aeglasem tempo, ja muidugi meie toredad külalised ja nende võrratu

kontsert! Suured tänud meie tublidele koorijuhtidele ja eriti sügav kummardus sulle, kallis Anneli!

Tuuli Solom, Saksamaa

Laulupeo järgne koorilaager on hea lakmuspaber, näidates ligikaudu ära "laulupeoturistide" ja pühendunud koorilauljate suhtarvu. Viimases laagris enne laulupidu oli meid 110, pluss kümme kond pereliiget, seekord oli lauljaid 68. Loomulikult ei tähenda see seda, et kõiki puudujaid võiks turistideks lugeda, kuna laager langes kokku gripihooaja ja koolivaheajaga, kuid ilmselt mingit järelduse võib nendest numbritest teha. Medali teist külge vaadates tuleb siiski rõõmu tunda, et kohalolijatel oli sutsu lähedam end Annabergi viimati kitsaks jäänud seinte vahele ära mahutada. Jah, mehi oli taaskord vähe, aga see ilmselt ei parane enne kui me mõne meeskoori pooljõuga "alla neelame". >>>

<<< Eks me kõik ole ilmselt mingil määral väsinud nendest laulupeolauludest. Dirigendid vast kõige enam. Seda toredam oli katsetada midagi sootuks uut – häikimist. >>>

<<< Laagris oli ka üks omamoodi briljantsõrmus – Eest "kuningriiklased" Tõun ja Nõgisto.

Ma olen vahel mõelnud, et välismaal elava eestlasena on meil sageli parem võimalus kohtuda Eesti artistidega ja nendega vahetult suhelda, kui see Eestis ealeski võimalik oleks. Paratamatult kasvab süües isu ning varsti tundub juba kummalise, kui mõni eestlaste kogunemine ilma põnevate külaliste osaluseta peaks toimuma. Ära oleme hellitatud – möönan, aga ei nurise.

Liina Teras, Luksemburg

Euroopa Eestlaste Koori laagrid on omamoodi fenomen. Seal on isegi siis mõnus, kui oled esiteks vastutav korraldaja ning muretsed kümnete pisiasjade pärast, näiteks miks mõne söögikorra ajal jääb toitu üle ja teise ajal puudu, kuigi arvud said koos koori presidendi Marega hoolikalt üle kontrollitud; teiseks, kui eriti visa hingega nohu ja kõha on valinud ohvriks just sinu ja kolmandaks, kui laagriga paralleelselt korraldada Tõnu Timmi ja Jaanus Nõgisto kontsertreisi. Aga ei ole paremat publikut kui Euroopa Eestlaste Koori lauljad ja sõbrad. >>> **Anneli Aken, Luksemburg**

EESTI UUDISED

Peaminister toetab ühemõtteliselt Suurbritannia jätkamist EL-is

Taavi Rõivas kinnitas riigikogu ees 4. oktoobril, et Eesti toetab igati Suurbritannia jätkamist Euroopa Liidus.

Rõivas andis parlamendis ülevaate valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel.

Suurbritannia küsimuse tõstatas riigikogu väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson, kes soovis teada, kuidas Eesti peaminister suhtub võimalusse või küsimusse, mis puudutab Suurbritannia positsioone, hoiakuid ja võimalikku lahkumist Euroopa Liidust.

"Vastus on ühemõtteliselt toetav, et Suurbritannia jätkaks EL-i liikmena," kinnitas Rõivas.

Rõivas märkis, et see on ka Eesti jaoks väga oluline, sest saareriik on paljudes küsimustes Eestiga sarnaste vaadetega, ka näiteks julgeolekuküsimustes, aga ka mitmetes muudes.

"See, et nende eesistumine on vahetult enne meid, tähendab ka seda, et ülemkogu laua taga istub Briti peaminister David Cameron minu vasakul käel ja meil on võimalik temaga vestelda nii Euroopa poliitikast, Briti poliitikast, Eesti asjadest," ütles peaminister.

"Sõltumata sellest on Suurbritannia igal juhul Euroopas väga olulise kaaluga ja väga oluline liikmesriik. Ma ei tahaks mõeldagi perspektiividest, mis oleks, kui Suurbritanniat EL-is poleks," lisas Rõivas.

err.ee

Eesti rahvaarv väheneb 2040. aastaks 10 protsenti

Statistikaameti 3. oktoobril esitletav majanduse ja tööturu kogumik kinnitas tösi-asju, et Eesti rahvastik vananeb, pensionile mineku iga tuleb järk-järgult tõsta ning inimesed peavad kauem töötama.

Statistikaamet prognoosib Eesti rahvaarvu kümneprotsendilist vähenemist aastaks 2040. Prognoosi järgi on 2040. aastal 20-49 aastasi praegusega võrreldes ligi kolmandiku vähem. 65-79 aastasi aga ligi 20 protsenti rohkem.

Rahvaloendus sellel kevadel tõi välja ulatusliku väljarände noorte ja tööeas olevate keskealiste seas. Kusjuures rohkem puudutab see naisi. "See on ka üks olulisi põhjusi, miks meie rahvaarv praegu ja ka lähitulevikus väheneb. Kui välja rändavad noored ja keskealsed naised, siis tõenäoliselt jäävad tulevikus Eestis sündimata ka nende lapsed. Osa neist tuleb kindlasti tagasi, aga teiste riikide kogemus

näitab, et mitte kõik" ütles Statistikaameti juhtivanalüütik Yngve Rosenblad.

Eestis on 50-69 aastaste pensionisaajate osatähtsus Euroopa kõrgemaid - 47 protsenti. Ja viiendik neist on omakorda töövõimetuspensionärid.

Rosenblad rääkis, et väga suure tõenäosusega ei saa Eesti piirduda pensionitõusuga 65. eluaastani. "Me arvutasime välja, et selleks, et töö käivate inimeste ja pensionäride suhe jääks praegusele tasemele, peaks 2040. aastaks pensioniiga olema 70 eluaastat. Suure tõenäosusega peab pensioniiga tulevikus tõusma."

Eesti kerkis riikide heaolu pingereas 32. kohale

Eesti kerkis Briti sõltumatu organisatsiooni Legatum Institute järjekordses maailma riikide heaolu pingereas aastaga nelja koha võrra 32. kohale. Uuringu tulemused põhinevad kaheksal kategoorial: majandus, tingimused ettevõtluseks, riigivalitsemine, haridus, tervishoid, turvalisus, isikuvabadused ja ühiskondlik kapital.

Nii nagu eelmisel aastal, on ka tänava Eestil parimad näitajad riigivalitsemise valdkonnas, kus meie maa paikneb 26. kohal. Ka halvim näitaja on taas isikuvabaduste alal (70. koht).

Pingerea esikoht kuulub alates 2009. aastast Norrale, teisel kohal on nagu mullugi Šveits, kolmandal kohal Uus-Meremaa.

Leedu on kerkinud ühe astme võrra võrra 42. kohale, Läti positsioon paranes nelja koha võrra ning meie lõunanaabrid on tänava 44. kohal. Venemaa langes Euroopa riikide halvima näitajaga seitsme koha võrra ning on 68. *err.ee*

Eesti kerkis maailma ärikliima edetabelis 17. kohale

Eesti kerkis Maailmapanga koostatud maailma ärikeskkonna edetabelis mullusega võrreldes viis kohta 17. kohale, selgub värskest Doing Business raportist.

Aasta tagasi oli Eesti edetabelis 22. kohal. Läti on värskes edetabelis 23. kohal ning Leedu 24.

Suurima tõusu on aastaga edetabelis teinud Venemaa, kerkides kolmekümne koha võrra 62. kohale. Tõusu põhjus ei peitu aga mitte Venemaa ärikliima paranemises, vaid maailmapanga edetabeli koostamise meetodika muutuses.

Parima ärikeskkonnaga riikide esikümme on järgmine: 1. Singapur; 2. Uus Meremaa; 3. Hong Kong. 4. Taani; 5. Korea; 6. Norra; 7. USA; 8. Suurbritannia; 9. Soome; 10. Austraalia *ärileht.ee*

Lugeja kirjutab

Nii huvi kui ka kurbusega lugesin Virge James'i (sünd. Taul) artiklit "Kodumaalt Lahkumine 1944" (Eesti Hääl 5. september 2014). Kui lugesin tema isapoolseid mälestusi, olin üllatatud, et Viru praost Beermann oli kirikuõpetaja Taulile andnud kirja, ja palunud, et kui ta Saksamaale jõuab, ta selle annaks edasi tema vennale, kes oli Danzigi piiskop. Üllatus oli sellepärast, et Viru praost oli minu vanaisa ja muidugi Danzigi piiskop minu vanaonu. *Adelies Beermann*

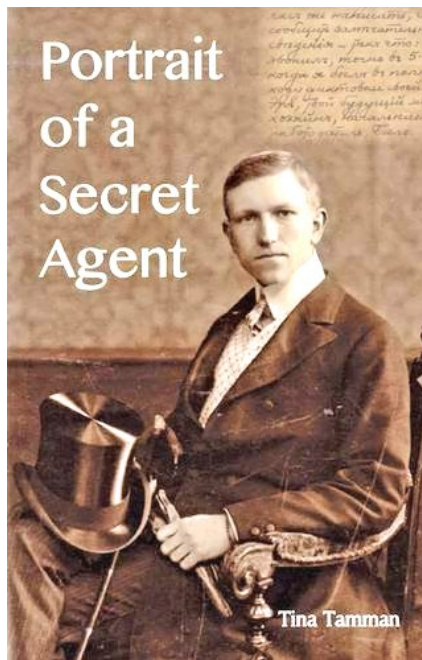
"Portrait of a secret agent" by Tiina Tamman

In Tiina Tamman's previous book, based on her PhD thesis, she researched ambassador August Torma and his roles as a soldier, diplomat and spy. In her latest offering, she has maintained links with spying and Estonia, examining the life and work of Brian Giffey, who was a secret agent for British intelligence services in the interwar years in Estonia and elsewhere.

At the beginning of the book, Tamman goes into detail about his convoluted and mysterious family history, his roots in Germany, and his education in Hamburg and later at Oxford, before he enlisted in the Worcester Regiment. Giffey was injured on the western front in the First World War but after recuperating, he was posted to Mesopotamia, and when armistice was declared, he was in India. As a lieutenant-colonel, he was approached to assist in intelligence matters.

Estonia features in the book firstly when Giffey is posted to Tallinn as a passport control officer in 1929. Tamman devotes 60 pages to Giffey's role and experiences in Tallinn, including his marriage to Anni Oras, his meeting with writer Graham Greene and his improved Russian speaking skills, until his enforced departure in 1940.

Giffey's career became more chequered, with a posting early to Baghdad early in the war, during which he was informed that his services were no longer required by SIS (Secret Intelligence Service), and his return to London, where he and Anni stayed for a while at the legation on



Queen's Gate and, later, with Kapten Evald Jakobson in Surrey.

In the post-war period, he was involved in the denazification process in Germany and also worked for the Association of Ukrainians in Great Britain.

In the course of his work, as mentioned in the book, Giffey met other agents well known to parts of the Estonian community, including Henry Carr, Sandy McKibbin and Alfons Rebane. It is a matter of conjecture whether or not his dismissal from SIS was

orchestrated by Kim Philby, who had a meteoric rise in the service and, by 1941, had access to much top-secret information. Giffey died in 1967, aged 80. His wife Anni lived on in London until her death in 2000, at the age of 88. There may well be some of our readers who remember her from the period in exile.

It is clear that Tiina Tamman has undertaken detailed research, making a great effort to seek out all potential sources of information about Brian Giffey, despite the paucity of documentation about him. Tamman uses many quotations from surviving materials she has unearthed and has included them authentically, with their original grammatical mistakes. In places, however, syntactic errors extend into the body of the script.

The book will appeal to those who have an interest in the workings of SIS in the inter-war period.

"Portrait of a secret agent", 251 pages. ISBN 978-0-9930229-0-6. Published by Thousand Eyes Publishing. £10.

KÄBI LARETEI LAHKUNUD

1. novembril suri 92 aasta vanusena tuntud eesti pianist ja kirjanik Käbi Laretei.

1922. aasta 14. juulil sündinud Käbi Laretei isa Heinrich Laretei oli Eesti vabariigi saadik NSV Liidus ja Rootsis.

Kui Nõukogude Liit okupeeris Eesti Vabariiki 1940. aastal, põgenes Käbi Laretei koos emapoolsete vanavanematega isa Heinrichi juurde Rootsi, kuhu ta ka jäi.

Juba Tallinnas elamise ajal klaveriõpinguid alustanud Käbi Laretei jätkas õpinguid Rootsis Gottfried Booni ja Annie Fischeri käe all.

Laretei esines pika pianistikarjääri jooksul Rootsis, Suurbritannias, Lääne-Saksamaal ja USA-s ning esitas peamiselt kaasaja heliloojate palu.

1950. aastate lõpus kohtus ta rootsi filmirežissööriga Ingmar Bergmaniga, kellega abiellus 1959. aastal, kuid 10 aastat hiljem paar lahutas.



Foto: Birgit Püve

Laretei mängib kaadri taga klaverit Ingmar Bergmani filmis "Sügissonaat" ning tegi pisemaid rolle oma abikaasa filmides.

Käbi Laretei on kirjutanud ka raamatuid elust ja muusikast. Eesti keeles on temalt ilmunud mälestusteraamat "Peotäis mulda, lapike maad", samuti "Mineviku heli", "Seal kodus - siin võõrsil", "Tulbipuu", "Vihmapiisad ja kuupaiste: esseed muusikast", "Keerised & jäljed: kogutud proosa", "Otsekui tõlkes: teema variatsioonidega" ja "Kuhu kadus kõik see armastus?".

UN REFUGEE AGENCY - Stateless persons campaign

The UN refugee agency (UNHCR) announced on 4th November a campaign to end statelessness worldwide within 10 years. It estimates that at least 10 million people are currently stateless, having neither nationality nor passport. This can lead to denial of their access to medical care, education and political rights, such as voting. The UNHCR wants to end this by getting countries to grant nationality to stateless children, often born in refugee camps, and offer citizenship to ethnic minorities, for instance in Burma. In 27 countries, women are not allowed to pass their nationality on to their children.

The UN first pledged to tackle the issue with the adoption of the 1954 Convention relating to the Status of Stateless Persons but rights groups have said not enough progress has been made since then.

The following example is cited. When the Soviet Union broke up, many ethnic Russians were stranded in the Baltic states and defined as "non-citizens". In Estonia and Latvia, ethnic Russians have trouble obtaining citizenship. U.N. figures for 2013 show there are over 90,000 in Estonia and over 280,000 in Latvia. In Russia there are 178,000 stateless people. *Daily Mail/Reuters*

SPORT - ESTONIAN RUGBY OFFICIALLY BEGAN ITS INTERNATIONAL LIFE WITH AN EMPHATIC 59-12 WIN OVER BELARUS IN THE EUROPEAN NATIONS CUP

At 2pm on Saturday 4th October, at the Kalevi Stadium in Tallinn, Estonia took their very first step into International Rugby Union.

The Estonian national team had previously only played 'friendly' matches, but this was their very first IRB (International Rugby Board) sanctioned game within the European Nations Cup.

The Eesti Ragbi Liit (ERL) and its players have worked tirelessly over the past six years to arrive at this point, and to see such a result, and such a performance, was testament to the many hours all involved have given voluntarily.

The result has now qualified Estonia to play in the Tier 3 play offs in Montenegro during April, where they will face either Montenegro; Greece or Slovakia in a four team knock out tournament.

The event was streamed live across the world, and was covered heavily by the local sporting press.

Also in attendance was the UK Ambassador, Chris Holtby, who is a patron of the ERL and whose ongoing help is invaluable.

A special mention should be made to the three Leicester based Estonian players who travelled, and continued their support of the team and who all started the game, namely Maati Pallas (26), Karl Pallas (24) and Luke Veebel (22).



From left - Maati Pallas, Luke Veebel and Karl Pallas

replacements, who all contributed to a convincing 59 - 12 final score.

The three Leicester players were delighted after the match, and gave the following comments :-

LUKE VEEBEL commented "An amazing venue to play at and represent Estonia. It was nice to score a hat trick, and for all of the team to play so well. To see and be a part of the players improvement and progress over the years is greatly satisfying."

MAATI PALLAS said "Happy to be involved in what was a much improved performance from the previous friendly game with Finland. Our organisation and hunger to attack was far more evident and I am really looking forward to the team taking their performance to the next level."

KARL PALLAS - "Credit is due to the opposition who fought to the end in front of a modest but noisy Estonian crowd. I am proud to be part of an improving Eesti team and it is encouraging to see younger players joining the ranks."

With an ageing squad, I hope the ERL can be given the necessary support to attract and retain young talent to the game and ensure future success in Europe."



Their experience from having played at a high level in England contributed to a solid performance in the back line, with Luke scoring three tries and Karl one.

The game on Saturday was played in bright sunlight, with a good sized, inquisitive, appreciative and noisy crowd watching.

From the very start Estonia looked the more organised and controlled side, with attack after attack being repelled by Belarus.

After ten minutes Estonia scored the first try, and thereafter came more, leaving the halftime score at 31 - 5.

The second half followed the same pattern and allowed Estonia to bring on all of their

There is even greater excitement and confidence within the ERL now, but financing the game is very difficult, with funds raised mainly by players and officials.

Any assistance in fund raising, at any level, would be greatly appreciated.

Please contact Taavi at: t.pallas@btinternet.com

The full game can be viewed if you visit facebook and type into the Eesti Ragbi Liit site.

KOKAKUNST - Kõrvitsa-kanaliha risotto seentega

Väga lihtsalt valmistatav põhiroog sügiseks

2 tl võid
1 suur viilutatud sibul
1 väike kooritud ja tükeldatud kõrvits
4 tassi keevat kanapuljongit
2 tassi Arborio riisi
1 tl värsket tükeldatud tüümiani
1/2 tass vahustatud koort
1 röstitud kana (kasutage luid puljongi keetmiseks)
1/2 tass riivitud parmesani juustu
1 tass nõrutatud ja tükeldatud seeni
1 tl võid
Maiste järgi soola ja pipart
Murulauk

1. Sulatage või raskest potis keskmise kuumuse juures. Hautage sibul, kuni see on pehme.

2. Lisage kuupideks lõigatud kõrvits ja jätkake viis minutit keetmist.

3. Lisage kaks tassi keevat puljongit, riis ja tüümian ning segage puulusikaga keskmise kuni suurema kuumuse juures. Lisage aeglaselt puljong, kuni riis on selle sisse tõmmanud.



4. Hautage seened 1 tl sulatud võiga viie minuti jooksul.

5. Lisage vahustatud koor, kana, parmesani juust ja seened ning maitse järgi soola ja pipart. Kaunistage peenestatud murulauguga 6-8 portsjonit

EELSEISVAD ÜRITUSED

ABISTAMISE KOMITEE LONDONIS

Järgmine pühapäeva lõuna toimub
pühapäeval 16. novembril kell 13:00
 Registreeri varakult! Ida Lemsalu tel: 020 8893 3816;
 email: piset@blueyonder.co.uk
 Hind: £8; lastele 11-16a £3.50; kuni 10-a tasuta.
 Lastele on mängutuba! Oodatud on annetused loteriiks!
 Kõik on teretulnud!

Jõululõuna - 14. detsember

Londoni Eesti Maja, 18 Chepstow Villas, W11 2RB

IES TULEVIK

IES Tuleviku aasta peakoosolek toimub laupäeval
15. novembril, Catthorpe Manoris, Catthorpe, LE17 6DF
 2015 aastakava
 6-8. märts Seltskondlik nädalalõpp
 15-17. mai Aastapäeva pidulik õhtusöök ja tants
 9-15. august Lastesuvelaager
 15. august Rahvapidu
 Info: kristysheldon@hotmail.com

PAKKIDE SAATMINE EESTISSE

Võimalus saata pakke sugulastele ja sõpradele jõuludeks!
 Pakke võetakse vastu -
 Bradfordini Eesti Kodu (8 Clifton Villas, Bradford, BD8 7BY)
 laupäeval, **15. novembril** kell 10:00-12:00
 Leicesteri Eesti Majas (366 Fosse Road North, Leics, LE3 5RS)
 pühapäeval, **16. novembril** kell 10:00
 Kes on Londonist paki saatmisest huvitatud palun helistada
 ehk saata SMS või e-meil Valli Kallasele +3725041783;
 valentina@maarioko.ee

EESTI JÕULUTURG LONDONIS

Juba teist korda Skandinaavia jõuluturu raames
 Addressil Albion Street, Rotherhithe, London SE16 7JB
 Reedel, **21. novembril** 10.30 - 20.00
 Laupäeval, **22. novembril** 10.00 - 19.00
 Pühapäeval, **23. novembril** 10.00 - 17.00
 Turult leiate eestimaiseid jõulukaupu, komme,
 käsitööd, looduslikku kosmeetikat, õlut, Vana Tallinnat
 ning kohapeal söömiseks häid jõulutoite.
 Eesti muusikat mängib ning videosid näitab Eestist tulnud
 diskor, ning soojendavaid jooke pakub Mouse Tail Coffee.
 TULGE KÕIK TURULE!

NOTTINGHAMI EESTLASTE JÕULUPIDU

Pühapäeval **7. detsembril** kell 12.00
 Lühike eeskava, loterii, jõuluvana ja einelaud.
 Sissepääs £5. Kõik teretulnud!
 Ukranian Federation House, Claremont Road, Notts. NG5 1BH
 Info: ksaat@hotmail.com; reetjarvik@hotmail.com

BRADFORDI EESTI KODU

8 Clifton Villas, BD8 7BY. Tel: 01274 544221
Traditsiooniline Jõulupidu
 pühapäeval **21. detsembril** algusega kell 17.00.
 Jõuluvana toob kingitusi ja kommikotti lastele
 Eesti Kodu baar on avatud: E: 20:00-24:00;
 K: 11:45-14:15 ja 18:00-24:00; R: 18:00-24:00;
 L: 12:00-14:00 ja 17:00-24:00; P: 13:00-23:00.
 Müügil: Saku õlud, Kiss, Viru Valge jt eesti joogid

6. detsember 17:00

Üritust toetab Estolink

LONDONI EESTLASTE JÕULUPIDU

Stratford Old Town Hall
 29 Broadway, London E15 4BQ

PEAESINEJAKS EESTI TÄHED IVO LINNA ja ANTTI KAMMISTE

MENÜÜS HAPUKAPSAS, VERIVORST, KARTULISALAT JA MUU HEA-PAREM
 TÄISKASVANUTEL HINNA SEES KLAAS HOÖGVEINI JA LASTELE JÕULUVANALT KOMMIKOTID

SAAB KA KINGITUSI KAASA OSTA!

PILETIHIND

	Eelmüügist	Kohapeal
Kuni 14 aastased	-	-
14-18 aastased	£15	£20
Täiskasvanud	£20	£25

Tuleb veel parem pidu kui eelmisel aastal!
 facebook.com/londonieestiselts www.londonieestiselts.co.uk

Pensionäridele on eripakkumine: eelmüügist £10, kohapeal £15. Vouchereid jagame Abistamise Komitee lõunal, 16. novembril. Palume eelregistreeridanumbril 07860557544 Evelin Siilak, LES juhatusel liige. Olemas on trepivaba sissepääs ja lift. Escort rongijaamast ettetellimisel.

LEICESTERI EESTI MAJA

366 Fosse Road North, LE3 5RS. Tel: 0116 251 6727
 eestimaja@gmail.com

Sõdurite Õhtu - 22. november algusega kell 18.00.
 Naitame filmi "Klass 1943" ja pakume traditsioonilist hernesuppi.

Olete kõik oodatud!

Jõulupidu - laupäeval 13. detsembril kell 16.00.
 Pakume eestipärast jõulutoitu ja lastele tuleb külla jõuluvana.

Osavõtt ja tervitusjook £15.00. Lapsed alla 15a. tasuta
 Palun registreerida ja osalustasu maksta 1. detsembriks Leicesteri Eesti Maja baari või kontole.
 Olete kõik oodatud!

Müügil eestipärased joogid, Eesti õlu ja viin.

JÕULUJUMALATEENISTUSED

Kesk Inglismaa Kogudus

Laupäeval **13. detsembril** - kell 14:30
 Leicesteri Eesti Majas. Teenib õp. Valdo Lust

Londoni Kogudus

Pühapäeval **21. detsembril** - kell 14:00
 Rootsi luterlikus kirikus, 6-11 Harcourt Street, Marylebone, W1H 4AG. (metro: Edgware Road)
 Teenib õp. Lagle Heinla; Laulub LES Segakoor
 Pärast teenistust on kirikus kohvilaud

TALVE- JA JÕULUKUU

Tähtpäevad	13. dets.	Maimu Lainevool	7. dets. 1913	Kersti Merilaas	Inglismaal elanud
25. nov. Kadripäev	13. dets.	Pille Läänemägi	8. dets. 1880	Johan Aavik	20. nov. 2009 Õp. Heino Laaneots (suri Montreals)
28. nov. 1918 Vabadussõda algas	16. dets.	Ly Toom	8. dets. 1900	Ants Oras	21. nov. 1995 Anna Vageström-Taru (Saatkonna sekretär)
Eesti Hääl soovib sünnipäeva lastele õnne	17. dets.	Ida Lemsalu (juubilar)	12. dets. 1908	Gustav Ernesaks	15. dets. 1990 Vida Juse-Jovanovits (kunstnik) - suri Hispaanias
19. nov. Juhan Parts	22. nov. 1949	Peapiiskop	16. nov. 1941	Miina Härma	16. dets. 1982 Villibald Raud (diplomaat) - suri USA's
20. nov. Erica Bloomfield		Andres Pöder	17. nov. 1982	Eduard Tubin	
6. dets. Harri Aggarwal	23. nov. 1906	Betty Alver	19. nov. 1942	Ants Laikmaa	
7. dets. Kristy Sheldon	28. nov. 1958	Doris Kareva	22. nov. 1920	Georg Lurich	
10. dets. Lydia Järvik	30. nov. 1883	Gustav Suits	26. nov. 1982	Juhan Aavik	
13. dets. Benno Holmberg	3. dets. 1889	Cyrillus Kreek	1. dets. 1913	Juhan Liiv	

Sündinud

Surnud

Books available from Eesti Hääl
"THE INDRAWN HEART" by Max Boyle

A travelogue in Estonia. Max, whose mother was Estonian, writes with humour and personal feelings about his journey to all corners of Estonia. £11 (inc. p+p).

"INTO EXILE"

by Elin Toona-Gottschalk.
 "The Economist" book of the year".
 Elin, granddaughter of Ernst Enno, recounts her early years in Estonia, her departure in 1944 with her mother and grand-mother and her harrowing life in a children's home in Yorkshire. £15 (inc. p+p).



B & B GUEST HOUSE/ KÜLALISTEMA JA TARTUMAAL

Lynn and Bob Haidak, originally from Lancashire, run a bed & breakfast guest house in Ülenurme on the outskirts of Tartu. There are four double/twin rooms. Room rate including breakfast is €45, single occupancy €32, (€5 discount for 'Tulevik' members). Extras include a small heated swimming pool (open spring & summer), sauna, BBQ facility and two bicycles for hire. Contact: Lynn Haidak, Metsaääre 7, Ülenurme, 61714, Tartumaa. Tel: +372 6661163 Mob: +372 5334 1388. Email: guesthouse.seitse@gmail.com; www.seitseemaja.ee/



Kallist

ARNOLD LAIUS't

sünd: 07.10.1921 Tartus
 sünn: 03.10.2014 Bradfordin
 mälestavad leinas

Aili

Alar, Sian, Laura ja Alex
 Anu, Peter, Samantha ja Katy



Kallist

ARNOLD LAIUS't

Mälestavad
 Rein perega Kanadas

ARNOLD LAIUS't

sünd: 07.10.1921 Tartus
 sünn: 03.10.2014 Bradfordin
 mälestavad
 Merli perega
 Viivi ja Jaan Eestis

Kallist kaasmaalast KARIN RÄSTA't mälestab

Aavo Timma perega

ŠOTIMAA EESTLASTE JÕULUPIDU

(Edinburghi Eesti Society - EES)

4. detsembril Augustine United Kirikus
 41 George IV Bridge, Edinburgh. EH1 1EL
 Uksed avatud kell 18.30; Õhtusöök kell 19:00
 Pakume kartulisalatit, seapraadi ahjukartulite ning hapukapsaga; morssi ning Vana Tallinnat.
 Külalistel on lubatud oma jooke kaasa võtta.
 Osalemistasu on £8 ; £6 EESI liikmetele.
 Kohti on piiratud. Reserveerimine mitte liikmetele algab 16. novembril.
 EESiga liitumiseks või jõuluõhtusöögile koha broneerimiseks saada email
 aadressile edinburgh.estonians@gmail.com.

Leinateated teistest eesti ajalehtedest

Eesti Elu (Kanada)

Asta Toppi (Lehtman) *08.11.1912 Tallinnas; † 16.09.14 (T)
 Jaak Iir *23.11.26 Abjas; † 15.09.14 (T)
 Ellen Tanner (Lepp) *28.09.25 Narvas; † 27.09.14 (T)
 Hellin Lilhein (Lutermann) *11.09.17 Viinist; † 26.09.14 (T)
 Gunnar Keerma *05.01.24 Tallinnas; † 04.10.14 (T)
 Tiit Kauri *29.01.42 Tallinnas; † 10.10.14 Ottawas (T) - Torontos

Eesti Päevaleht (Rootsi)

Harriet Tank *19.02.18 Tallinnas ; † 15.10.14 Stockholmis
 Marta Pannas *20.12.24 Kihelkonnal; † 18.10.14 Lindomes

Vaba Eesti Sõna (USA)

Aino Boone *04.02.24 Kuressaares; † 27.09.14 Põhja Karolinas

Meie Kodu (Austraalia)

Ellen Areng (Annok) *05.11.24 Tartus; † 02.09.14 Melbourneis
 Asta Saarepere *19.11.20 Narvas; † 07.09.14 Thirlmeres
 Robert Udo Raska *29.09.30; † 17.09.14 Sydneys

ESTONIAN NEWS / EESTI HÄÄL - Published by the Association of Estonians in Great Britain.

Toimetaja: Reet Järvik; Administraator: Toomas Ojasoo;
 Korrektuur: Tiina Kõiv.

Esindajad: Bradfordin: Lydia Järvik; Londonis: Ida Lemsalu
 Vaated Eesti Häälse avaldatud artiklile ei tarvitse alati
 ühtuda toimetuse seisukohtadega. Iga artikli eest
 vastutab allakirjutanu. Toimetaja võib teha muudatusi
 ilma autori loata.

Tellimishind aastaks: £22; välismaale £27.
 Leinakuulutused - £2.50 cm veerul (miinimum £12);
 Ühisleinkuulutused - £4.00 isik; £5 perekond;
 Müügikuulutused - £3 cm veerul. Tšeki saajaks märkige
 "Estonian News", 4 Briar Gate, Long Eaton, Nottingham.
 NG10 4BL. Tel: 0115 877 6877

e-mail: info@eestihaal.co.uk

Printed by Printing Eye, 455 Sunleigh Road,
 Alpertown, Middx. HA0 4LY